No. 67. 1840.

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 4 Junij.

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

PRUISSEN.

BERLIJN. De Kroonprins, die wijle den Koning in de regering van Pruissen is opgevolgd, telt thans 45 jaren, en heeft den naam aangenomen van Frederik Wilhelm IV.

De President en 't hoofd van bestuur der Rijnprovinciën Bodelschwing is bestemd tot opvolger van den Baron von *Altenstein*, in het ministerie van Eeredienst en openbaar Onderwijs.

— Een kostbaar bronzen standbeeld van den H. Bonifacius, met het voetstuk 40 voeten hoog, zal tegen over het Bisschoppelijk paleis te Fulda, op den Sint-Michiels berg worden geplaatst.

— Particuliere brieven uit Pruissen melden, dat zich onder het Protectoraat van Z. K. H. den Kroonprins van Pruissen, een Genootschap gevormd heeft, met het doel, om voor den beroemden sterrekundigen, *Nicalaus Copernicus*, die het ware zonnestelsel uitgevorscht heeft, in zijne geboortestad Thorn een gedenkteeken, zijner waardig, op te rigten, tot welk einde, zoo binnen als buiten 's Lands bijdragen zullen ingezameld worden. — Het ware te wenschen, dat aan deze onderneming eene rijke ondersteuning ten deel viel, ter eere van eenen der verdienstelijkste mannen voor de wetenschap.

Beide-Siciliën.

Men schrijft uit Toulouse, 23 Mei. De Napelsche zwavelkwestie schijnt nog niet ten einde te zijn gebragt. Men wil, dat de Koning *Ferdinand* de Fransche bemiddeling alleen heeft aangenomen tot geruststelling van Oostenrijk, hetgeen anders voor eene algeheele gisting in Italië beducht was.

SPANJE.

NAPELS, 8 Mei. De beruchte struikroover Gaspareno, moordenaar van veertig personen, en die sedert lang te Civita-Vecchia gekerkerd is, heeft voor 300 scudis (*f* 750) aan een Engelschman (!) het mes verkocht, waarmeê hij al die moorden heeft gepleegd. Dit geld is voor zijne vrouw en kinderen bestemd, even als de 50 louisd'or, waarvoor die bandiet zijn hoed aan een Fransch liefhebber verkocht heeft.

FRANKRIJK.

TELEGRAFISCHE DEPÊCHES.

Toulon, 27. Mei, 1840, ten 4 ure.
Medeah, den 18.

De Maarschalk Valeé aan den Minister van Oorlog.

Het expeditiekorps is gisteren te Medeah binnengerukt.

Het leger van Abd-el-kader, dat op de omliggende hoogten post had gevat, is bij het eerste kanonvuur aan het wijken geraakt, en heeft de bevolking der stad meê gevoerd. Ik heb den Generaal *Duvivier* met het opperbevel der provincie Titterie belast. Medeah wordt op mijn bevel versterkt en bewapend, en zoodra de werkzaamheden genoegzaam zullen gevorderd wezen, zal ik de Prinsen, die welvarend zijn, naar Algiers terug laten gaan.

Toulon, 27. Mei 1840. — Algiers.

De Maarschalk Valeé aan den Minister van Oorlog.

De Prinsen zijn gisteren in welstand te Algiers aangekomen. Zij zullen zich, na een weinig te zijn uitgerust van de veldtogtsvermoeijenissen, naar Marseille inschepen.

Toulon, 27. Mei - Blida, den 22.

De Maarschalk Valeé aan den Minister van Oorlog.

Het leger heeft den 20. Medeah verlaten; eene bezetting van 2,400 man is, met een leeftogt voor zeventig dagen, in de stad achtergebleven.

Den 20. heeft er een gevecht plaats gehad aan de zuidelijke helling van het Mouzaïa's-gebergte, en wel met al de vereenigde strijdkrachten van Abd-el-kader; geheel de Arabische kavalerie was afgestegen. Onze troepen hebben zich voorbeeldeloos gekweten; tweehonderd man zijn buiten gevecht gesteld; het verlies van den vijand was zeer groot; hij heeft de wijk genomen naar het binnenste gedeelte der provincie van Titterie.

Het expeditie-korps is den Atlas weêr overgetrokken, en, zonder slag of stoot, in het kamp van Blida teruggekeerd. (Afgebroken door het invallende duister.)

Vervolg der laatste, door den duister afgebroken
TELEGRAFISCHE DEPECHE.

Ik heb de troepen in het kamp van Mouzaïa gelaten, waar zij in overvloed geproviandeerd zijn.

Toulon, 27 Mei, 1840.

De Maritime Prefect aan den Minister van Marine en aan den Heere President van den Raad.

Den 14. heeft ons leger in de omstreken van Oran een voordeelig gevecht geleverd.

— Men wil, dat de Generaal *Trézel* den Maarschalk *Valeé* als Gouverneur van Algiers zal vervangen. — De Generaal Maarschalk *Gérard* zal zich aan het hoofd stellen van de Commissie tot verzameling der nationale giften voor de Lijkstaatsie des Keizers.

— De Abbé Coquereau, is, terwijl hij zich te Lyon met prediken bezig hield, onverwachts vandaar ontboden, om den togt naar Sint. Helena meê te maken in betrekking van Prediker voor de Vloot; thans bevindt hij zich reeds te Parijs, en gereed, om naar Rochefort te vertrekken. — Hij predikte vroeger met veel vrucht voor de zeemagt te Brest, te Loriente en geheel Bretagne door,

De I. Inschrijvingslijst voor het Grafgesticht van *Napoleon* door het dagblad *le Capitôle* geopend, bedraagt reeds 1151 franken; die van *le Siècle* 3695 franken.

— Men houdt zich druk onledig met de vervaardiging van het Cenotaphium (de Lijktrofê), waaronder het stof van Napoleon aan boord zal rusten. Met een zwart fluweelen floers overtogen, met den scepter en de keizerskroon er boven, en de Adelaar beneden aan de vierhoeken, gedekt met een cijpressenkrans. De Adelaars hebben een wereldbol tusschen de klaauwen, waarop de letter N. staat ingegrift. In de rondte van het monument stellen basreliefs de Godsdienst en de Geschiedenis voor; een Adelaar zweeft hoog in de lucht rond, en eene Naaldzuil heft zich met 'sKeizers Naam trotsch in de wolken op. Napoleons Star is aan het hoofdeinde, en 'sKeizers cijfer aan de voeten geplaatst. Dit Cenotaphium zal, door fakkellicht omgeven, tegen over het Altaar staan, waaraan, gedurende den overtogt, dagelijks de Mis zal worden geofferd. Op het Altaar zal een fraai beeld der H. Moedermaagd, de Patronesse der Zeevarenden, prijken.

— De kanonik van Quimper en Troyes, de Heer *Coquerleau*, bestemd voor den togt naar St. Helena, om daar bij *Napoleons* Lijkstaatsie tegenwoordig te zijn, is de zoon van een oud-officier van het keizerrijk, en de neef van twee kolonels, waarvan er een op het slagveld is gebleven.

— De beruchte Sir *Hudson-Lowe*, voorziende, dat Frankrijk wel, vroeg of laat, Napoleons asch zou terug erlangen, heeft, zegt men, bij de begrafenis alle mogelijke maatregelen genomen, om het weder uitligten der lijkkist gemakkelijk en zonder beschadiging te kunnen doen plaats grijpen. Daar de Keizer zijn hart aan Maria-Louise vermaakt had, zoo moet dit ook, naar men wil, niet in de Lijkkist, maar er nevens zijn geplaatst. — Het fregat de *Belle Poule* wordt tevens tot de ontvangst zoo van het Cenotaphium, als van de vertrekken voor de verschillende deputatiën, met zorg ingerigt. — Het beleid der werkzaamheden is geheel toevertrouwd aan den Marine-Ingenieur *Vincent*.

— Z. M. heeft ten bijzonderen gehoore toegelaten den Heer *Dr. Delacroix*, die bezitter was van *Napoleons* Hoed, en daarvan thans een geschenk aan den Staat heeft gemaakt.

De Stoombooten de *Crocodile* en de *Phare* zijn 's nachts van den 29. op den 30. Mei uit Algiers te Marseille aangekomen, welken overtogt zij in 58 uren hadden afgelegd. De Hertogen van *Orleans* en *van Aumale* waren aan boord. Den 30., 's morgens ten 8 ure, zijn H. K. H. H. in het Lazaret afgestapt.

— De Heer de *Lamartine* is den 30. Mei uit Parijs naar Mâcon vertrokken, om zijn grijzen 88 jarigen vader een bezoek te gaan geven, en vervolgens eene reis naar Spanje te ondernemen.

— Nog weet men niet met zekerheid, of de loopende geruchten waar zijn, nopens het verongelukken der Engelsche stoompaket, de *Vulture*, van Londen naar Sint. Petersburg: en welk onheil zou hebben plaats gehad nabij het eiland Ossel; de passagiers zouden evenwel, ofschoon met groot levensgevaar, op het ijs zijn geraakt, en zoo er den dood hebben afgebragt.

— De Aartsbisschop van Cuba, oud-minister van *Karel V.* (*Carlos*) bevindt zich sedert eenige dagen te Lyon, na tot dusverre zijn verblijf te Montpellier gehouden te hebben, waar het gouvernement hem het verblijf had opgezegd.

— De Admiraal Sir *William Sidney Smith* is in den morgen van 26 Mei, te Parijs, aan de gevolgen eener beroerte, overleden. Deze Zeeman, die zoolange jaren tegen Frankrijk heeft gestreden, werd te Westminster in 1764 geboren. In 1807 zei hij de dienst vaarwel en vertrok naar het vasteland. Sinds 1814 woonde hij te Parijs, waar hij zich onafgebroken bezig hield met het werken aan zijn geliefkoosd plan, te weten de volkomen vrijlating der negers.

— De Koning zal, zegt men, weldra zijne tweede stad, Lyon, met een bezoek komen vereeren.

— De *Moniteur Parisien* maakt de volgende benoemingen bekend voor het Aartsbisdom van Parijs, Mons. Affre, Coadjutor van Straatsburg, voor het Aartsbisdom van Rheims, Mons. *Gousset*, Bisschop van Perigueux; voor het Bisdom van Puy, Mons. *Darcimoles*, Vicaris-Generaal van Sens; voor het Bisdom van Quimper, Mons. *Graveran*, Pastoor te Brest, en voor het Bisdom van Valence, Mons. *Chatrousse*, Vicaris-Generaal van Grenoble.

BELGIE.

BRUSSEL, 1 Junij. Heden middag ten 2 ure is H. M. de Koningin der Franschen, in een rijtuig met vier paarden, op het kasteel te Laeken aangekomen; men ziet ieder oogenblik de bevalling onzer Koningin te gemoet.

De Koning heeft een kabinets-brief ontvangen, waarin Z. M. de Koning der Franschen hem kennis geeft van het huwelijk, gesloten tusschen zijnen zoon Z. K. H, den Prins *Lodewijk-Karel-Filips-Rafaël* van Orleans, Hertog van Nemours, met H. K. H. Mevrouw de Prinses *Victoria Augusta Antonia*, Hertogin van Saxen, Prinses van Saxen-Coburg-Gotha.

— ANTWERPEN. Alhier is, onder andere opgezette dieren, ook ter bezigtiging voor het publiek ten toongesteld het paard, waarop de Kroonprins der Nederlanden bij Waterloo heeft gestreden. In 1834 heeft de verkoop van dit paard almede aanleiding gegeven tot die vreeslijke woelingen, waaraan geheel Belgie toen ten prooi stond. De Heer *Kets*, in de Klooster-straat alhier, eigenaar van het dier, heeft het na zijnen dood, die te Tervueren plaats had, opgezet. Het bereikte den ouderdom van 38 jaren en 7 maanden, zeker iets zeldzaams, dewijl bijna nooit de 40 jaren door een paard worden bereikt.

— Sedert het kasteel van Tervueren, ten gevolge der opheffing van het sequester, aan den Prins van Oranje wederom in bezit is gegeven, kan men zonder bijzondere vergunning dat prachtig landgoed niet meer bezigtigen.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, 31 Mei. Gisteren morgen is Z. K. H. de Prins van Oranje in deze residentie uit Tilburg teruggekeerd.

— De Zweden hebben gemeend, ons loffelijk voorbeeld te moeten volgen, en zoodoende is daar dan ook de Ministeriële Verantwoordelijkheid in de Grondwet opgenomen.

Kampen, *29 Mei* Men leest in de Nederlandsche *Staats-Courant* van Il. Hemelvaartsdag, dat het amortisatie syndicaat aan een verval van krachten, eerlang zijn eigen dood moet sterven. De laatste levensgeesten dezer Sphinx trekken zich in de klaauwen stuipachtig zamen.

— Volgens het *Handelsblad* van ll. vrijdag zouden de stinkende grachten van het vorstelijk 'sGravenhage, door middel eener waterloozing in de Noordzee, ververscht worden. Het plan daartoe werd reeds in 1773 ontworpen, door den beroemden Ingenieur *Redelijkheid*, en in 1808 door den directeur-generaal *Blancken* krachtig ondersteund!!! Na 67 jaren van overweging schijnt dus de Redelijkheid ook aldaar ingang te vinden.

Correspondentie.

Zevenbergen, den 17. Mei 1840.

Galant jusqu'aux boutons, douce et frêle esperance.

LA FONTAINE.

Eindelijk toch, gelijk het iedereen voorzag, die met onze Staatskomedie een weinig bekend is, hebben 32 jabroërs, na eenige parade-manoeuvres, welke zij noodig oordeelden, om aan hunne Committenten, het arme volk, te bewijzen, dat zij geen cent uitgeven, zonder hem tweemaal te hebben omgedraaid, de voor eene uitgeputte natie, ijzingwekkende somme van 58 millioenen toegeknikt, zonder eenigerlei waarborg gekregen te hebben, dat de menigvuldige grieven, welke zij geroepen waren te herstellen, eenmaal ophouden zullen op de Nederlandsche bevolking te drukken: zonder eene enkele klagt der verdrukte burgers verhoord, eene enkele onregtvaardigheid belet, een enkel misbruik van gezag met klem gestuit te hebben. De belofte toch van eene ministeriële verantwoordelijkheid zal hier wel niet in aanmerking komen: immers, behalve dat eene tienjarige schennis van pleglig toegezegde beloften ons geleerd heeft, welke waarde wij aan het woord onzer tegenwoordige Staatsmannen hechten mogen, zouden wij van deze wet, al kwame zij werkelijk tot stand, weinig goeds kunnen verwachten, dewijl zij immers nooit eene terugwerkende kracht zal erlangen, en zonder regtstreeksche verkiezingen de toepassing daarvan onder de onmogelijkheden zal blijven behooren.

Intusschen maakt onze schrandere Minister van Financien, op zijne beurt, eene diepe buiging voor de goedwillige Edel Mogenden, laat de gordijn vallen, juicht met zijne Collega's om den gewenschten bijval en zeer batigen uitslag van het Comico-tragedisch bedrijf, en lacht hartelijk over de diepe eenvoudigheid van het geëerd publiek, welks centen men weêr in den zak heeft.

De Minister lacht, ja, maar de natie weent en zit in rouwe, omdat zij, diep gegriefd door de halstarrigheid der regering in het miskennen van hare regten, zich daarenboven nog verlaten ziet van degenen, die in haren naam, en als hare natuurlijke verdedigers hare belangen met eene onverzettelijke standvastigheid hadden moeten doen gelden. Dat intusschen onze Staatsmannen zich niet te veel over deze gemakkelijke overwinning verheugen; ik weet niet of zij niet zooveel schande beloopen hebben door hunne victorie als de 2de Kamer door hare nederlaag. Indien zij er eenigen prijs op stellen, om het geluk des Vaderlands te bevorderen, waarover zij bij zekere gelegenheden zoo pathetiek weten te redeneren, durf ik hun den raad geven, om, in plaats van nu weder een jaar gerust op de 58 millioen heen te teren, zich met alle krachten te beijveren, om de billijke misnoegdheid der natie te doen ophouden, door eene regtvaardige bedeeling der ambten, door eene doorslaande bezuiniging in het huishouden van Staat, en vooral, door niet langer aan de helft der bevolking, aan de Katholijken, eene volledige vrijheid van Godsdienst te onthouden, en hen niet langer te dwarsboomen in het oprigten van eigen scholen.

Immers, zij moeten er zeker van zijn, altijd zullen de Katholijken in Nederland zich in hunne teederste belangen levendig gekwetst gevoelen; nooit zullen zij ophouden, met klem tegen alle willekeur te protesteren, zoo lang een tiraniek Besluit, tegen den geest en de letter der Grondwet genomen, hun verbiedt, gebruik te maken van een regt, hetwelk hun door den Hemel geschonken, hun door geene wereldsche magt hoegenaamd kan worden ontweldigd, om namelijk het onderwijs en de opvoeding hunner kinderen toe te vertrouwen aan menschen, welke zij voor deze hoogstgewigtige taak geschikt rekenen; aan mannen, die, zelve door eene echt Katholijke opvoeding gevormd, door het bestuderen van eigen hart en eigen driften, het hart der kinderen hebben leeren kennen; die door hunnen voorbeeldigen levenswandel en het naauwkeurig nakomen der voorschriften onzer H. Godsdienst, nog meer dan door hunne woorden, in het kinderlijk gemoed een diepen en heilzamen indruk weten te maken; in één woord, aan mannen, die het begrijpen, dat onderwijzen geen opvoeden is; die overtuigd zijn, dat hunne roeping van hen eischt, en dat zij in geweten voor God verpligt zijn, al hunne pogingen aan te wenden, meêr om de harten der kinderen te vormen, alle kiemen van ondeugd er uit te roeijen, en ze aan het heilzame juk van Gods wetten te onderwerpen, dan hunnen geest met allerlei kundigheden te verrijken, die, hoezeer zij ook verdienen behartigd te worden, op zich zelven evenwel niets tot de innerlijke waarde van den mensch bijbrengen, maar waarvan, integendeel, het gebruik allernadeeligst zal wezen, zoo zij huisvesten in een jongeling, wiens driften te gelijk met zijne kundigheden teugelloos zijn aangegroeid.

Neen, nimmer zal er eenige tevredenheid onder de Katholijken tot stand komen, zoo lang zij, lijnregt strijdig met de vrijheid van Godsdienst, hun meermalen door zijne Majesteit eigenmondig en eigenhandig, en daarenboven uitdrukkelijk in de Grondwet verzekerd, willekeurig genoodzaakt worden, om op onze verderfelijke scholen in het hart hunner lievelingen het zaad van onverschilligheid in de godsdienst, die kanker der hedendaagsche maatschappij! te zien werpen door de hand van Gereformeerde Schoolmeesters, die, vroeger misschien *onbedacht*, doch thans, na zoo vele reclames van onze zijde, tergend en schaamteloos, bij voorkeur, aan onze jeugd *die* schoolboekjes schijnen in handen te willen geven, waarin, op eene ergerlijke en godlasterende wijze, leerstellingen worden verkondigd, die door onze onveranderlijke Kerk reeds in *Luther* en *Calvyn* gedoemd zijn geworden; terwijl, daarenboven, de *monsieur*, in zijnen blakenden ijver voor den voortgang der verlichting, door de „gezegende" Reformatie ontstoken, en tot vernietiging van de middeleeuwsche vooroordeelen en paapsche bijgeloovigheden, gretig elke gelegenheid waarneemt, om den haat tegen onze Kerk, die, bij dezen en genen, op eene echt-Dordtsch-synodale tronie voor elk een te lezen staat, den vrijen teugel te vieren, en daarom alle oogenblikken medelijdend zijne jeugdige hoorders hartelijk waarschouwt *tegen de dienst der beelden*, *de vereering der Heiligen* enzv., en nu en dan, even aardig als koddig, wanneer het parkamenten aangezigt van soortgelijke lui zulks toelaat, eene anekdote bij weet te brengen, waardoor, in eens weg, grondig bewezen wordt, dat de mirakelen der Roomschen louter verzinselen zijn, waaraan, in onze eeuw vooral, toch geen geloof meer behoorde geslagen te worden! Ook de monniken, die vetgemeste wezens, die onnutte ballasten der aarde, weten sommigen zoo levendig te beschrijven, als waren zij, eenige weken, hier in onze nabijheid in 't Klooster der Trappisten te Meersel, ooggetuigen geweest van het lui-lekker leven, waarin die nietige voorwerpen daar hunne dagen en nachten doorbrengen.

Mogt iemand, die dit leest, naar aanleiding der Plaatsteekening, aan het hoofd dezer regelen gebezigd, in het vermoeden komen, dat ik ten doel had, ook den Heer *Braambeek*, Onderwijzer in deze gemeente, onder bovengenoemde mannen te doen rangschikken, verklaar ik bij dezen, dat ik op zijn Ed. dien blaam niet kan werpen, zoo lang ik hiervoor geene andere bewijzen heb, dan de menigvuldige klagten, welke de kinderen, die onze school frequenteren, hunne ouders dagelijks aanbrengen.

Welligt geef ik binnen kort nog eenige andere bedenkingen wegens den erbarmelijken toestand van ons onderwijs.

Een Vader des Huisgezins.

MENGELWERK.

Tempora mutantur et nos mutamur in ipsis.

De tijden veranderen, en wij veranderen met den tijd.

Wat, in 1829, onder den titel van: VOLKSGEEST EN BURGERZIN, door eene fraai-versneden pen *tegen* de Belgen en *voor* de Hollanders werd geschreven, is, na tien jaren tijdsverloop, zoodanig van toepassing veranderd, dat wij het hier thans laten volgen als een woord, door het *Gezond Verstand* en de *Echte Vaderlandsliefde* gerigt tot dezelfde kleur, waaruit die toenmaals veel gerucht makende brochure is voortgevloeid. *)

*) Het *Cursief* gedrukte is ingevlochten wijziging: het overige is de oorspronkelijk behouden tekst van blz. 41 en volgende der bedoelde uitgave: *Over Volksgeest en Burgerzin*; te Leyden, bij C. C. VAN DER HOEK; April, 1829.

De Hollanders hebben, gelijk alle volken bij wie het huisselijk leven een' hoofdrol heeft gespeeld, zeer veel nationaals en daardoor veel aanleg tot Nationaliteit: zij zijn er evenwel niet rijkelijk mede bedeeld, en Publieken Geest bezitten zij bijna niet. Daaromtrent hebben zij zeer veel van de Engelschen, zeer veel ook van de Franschen te leeren. Weinigen, zoolang zij in geene onmiddellijke betrekking staan tot de regering, laten zich met eenigen ernst aan den loop en de rigting der staatsgebeurtenissen gelegen liggen. De oorzaak kan gedeeltelijk zijn, *blind* vertrouwen op *de vaderlijke regering*, afkeer van onbescheiden bemoeijenissen van een onkundig algemeen, tevredenheid met den stand waarin men is geplaatst: doch de uitwerkselen van die prijzenswaardige hoedanigheden gaan somtijds zoo ver, dat men ze ligt toeschrijven zou aan uitsluitende behartiging van eigenbelang, aan flaauwhartigheid, zorgeloosheid, miskenning van regeringsvorm en toestand van het Rijk. Zoodra een deel der bevolking zich invloed op de staatsaangelegenheden verschaft, is er voor het overig gedeelte geene keus dan, of niet langer lijdelijk te zijn, of zich aan het werkzame deel te onderwerpen. Waar energie is, daar is ook heerschappij. Het is verstandig over niets, dan na volledig onderzoek, oordeel te vellen: doch als gevaarlijke beginsels met oppervlakkigheid en op een' in alle opzigten meesterachtigen toon in het openbaar worden gepredikt, dan zou, eer men volledige wetenschap had verzameld, de Staat verloren kunnen zijn. Het is op zich zelve in eene Monarchie gepast, de Staatszorgen aan den Monarch en aan de Vertegenwoordiging van het Volk over te laten. Doch wanneer de tolken eener partij zich uitgeven als tolken der gevoelens van het gansche land, (*b. v. Mr. Groen met zijne* NEDERLANDSCHE *Stemmen.*), dan is het tijd ook den allerminsten schijn van toestemming te vermijden, openlijk uit te komen voor hetgeen men denkt, en aan de Vertegenwoordigers, wanneer zij buitensporige wenschen (*b. v. Rappard's voorstel dat de Koning grondwettig gereformeerd behoorde te zijn ! !*) of uitlokken en begunstigen, of niet met genoegzame kracht wederstaan, alle voorwendsel te ontnemen, als of zij inderdaad gehoor gaven aan de luide stem der geheele bevolking. Het toomeloos geweld van Volksmenners (*b. v. het Handelsblad over 's Konings tweeden echt*) moet worden veracht; dat is, noch door toejuiching, noch door vergeizing moet men zich van pligtbetrachting af laten trekken; maar als het geschreeuw zich verheft, dan moet iedereen zich tegen den voortgang van gevoelens verzetten, wier begin uitzinnige woorden, wier einde uitzinnige gruweldaden is. Als men het onderscheid van *Catholijken en Protestanten* ten opzigte van werkzamen Burgerzin overdenkt, dan kan men niet nalaten, of meerdere levendigheid bij de *Roomschen*, of zeer groote gematigdheid bij de *Protestanten* te verlangen. Inderdaad, alle verhouding wordt anders verbroken, en *het Protestantismus* zou *de andere helft der natie* door wettelijke middelen kunnen verpletten. Dagbladen, tijdschriften, brochures verspreiden ieder geliefkoosd *gereformeerd* denkbeeld, in onderscheiden vormen en naar ieders bevatting en smaak, door alle rangen en standen heen, en dan valt het ligt zich alles met aandrang te laten vragen, wat men zelve begeert. Door de drukpers werkt men op de bevolking, om deze door de Vertegenwoordiging op het Bestuur te doen werken. Wat heeft men op die wijze reeds gedaan, wat zal men nog op die wijze kunnen doen! De *Roomsche en echt liberale Nederlanders* deelen geenzins in de beginsels, die thans in het *Staatsbewind* voorgestaan worden: integendeel, zij varen menigmaal in algemeene bewoordingen tegen dwaling en kwaadwilligheid uit: en, niettegenstaande die stemming, duldt men dat de wapenen der Constitutie (*bezoldigde pennen*) alleen tegen *hen* worden gebruikt. Nog treden *er niet meer* Schrijvers op, om 't geen zij valsche redeneringen noemen, te wederleggen; om stellingen, die, naar hun oordeel, het gebouw van den Staat ondergraven, te bestrijden; om de dwaling, waar zij met aanmatiging gepaard is, (*b. v. in de ondragelijke rijmen van een Robidé v. d. Aa*) prijs te geven aan welverdiende bespotting; om ligtvaardigheid en onkunde van haren bedriegelijken opschik te ontblooten, en, waar kwaadwilligheid blijkbaar is, met de gestrengheid der verontwaardigde Vaderlandsliefde te bestraffen. Nog is het, als begreep men niet, dat de verderfelijke kracht eener geheel vrije drukpers alleen door hare zegenrijke kracht opgewogen kan worden: nog laat men zich hevig uit tegen het zoogenaamd Journalismus, als of de invloed der Dagbladen enkel het voorbijgaande werk was van eenige jeugdige schrijvers (*b. v. de Arnhemsche Courant enz. enz.*); als of die invloed niet in verband met de Constitutionele instellingen stond; als of het schrijven van Journalen met het schrijven van Couranten, zoo als het meestal plagt te geschieden, moest worden verward, en als of er voor den waren Vaderlander eene edeler taak wezen kon, dan, op het voorbeeld der beroemdste Staatslieden dezer eeuw, de wankelende steunsels *der Vrijheid* door redenering en welsprekendheid te onderschragen. Wel verre, dat de gansche letterkunde als 't ware eene krijgshaftige houding zou erlangen, blijft het bij enkele Artikels en Brochures, niet geschikt om tegen *een Avondbode en Handelsblad*, gerugsteund door misbruik en opbrengst der arme burgerij, het evenwigt te behouden. Men is in Holland niet genoeg aan *de met den tijd noodige ontwikkeling der* Staatsvormen gewend: men is huiverig, om zich, zoo het heet, zonder roeping in de openbare zaken te mengen; men geeft voor, zich met geene onwaardige tegenstanders te willen meten; men vertrouwt, dat de eigene kracht der waarheid haar overvloedig verdedigen zal. Welhaast zal men zich overtuigen, dat onze regeringsvorm eene groote mate van Volksdeugd en Volksveerkracht behoeft, vooral als de hartstogten *van een Rappard en dergelijken* reeds hier en daar de overhand boven de koele redenering hebben verkregen; dat iedereen tot de dienst van het Vaderland is geroepen; dat gevoel van eigenwaarde niet uit een strijdperk terug houden moet, waar om geen lauwerkrans, maar om het heil van het Vaderland wordt gestreden; dat vooruitzigt van onaangenaamheden van verschillenden aard den waren burger, evenmin als het vooruitzigt eener pijnelijke wond den waren held, afschrikken mag; dat de waarheid wel ten laatste, maar niet altijd overwint, en dat het pligtmatig is, haar eindelijke zegepraal te verhaasten.

ADVERTENTIEN.

⁂ Getrouwd:

W. H. A. VAN ROERMUND,
Medicinæ Doctor,
Weduwenaar van A. C. GUBELS,
en
M. G. A. VAN LINDEN,
Wed. J. BOKSTART,

Eenige kennisgeving voor Vrienden en Bekende.

Groot Lith
28 Mei 1840.

⁂ Getrouwd:

A. J. VAN MIERT,
van 's Bosch
en
H. W. VAN GROENENDAAL.

Gilze,
den 1. Junij 1840.

⁂ Het behaagde den Almogende, heden namiddag ten half zeven ure, mijn hartelijk geliefden Echtgenoot den Edel Groot Achtbaren Heer JOANNES JACOBUS BAX, in leven Lid der Provinciale Staten van Noord-Braband, Burgemeester dezer Stad en fungerend Dijkgraaf van Stad en Lande van Heusden, na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, in den ouderdom van 66 Jaren en ruim 10 Maanden tot zich te roepen.

Weduwe J. J. BAX.
Geb. VAN DONGEN.

Heusden,
den 27. Mei, 1840.

⁂ Alle degenen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan wijle den Wel Eerwaarden Heer *THEODORUS DOMINICUS VAN BERCKEL*, gewoond hebbende en overleden te *'s Hertogenbosch*, of eenige titels, papieren of boeken onder zich mogten hebben, die nalatenschap specterende, worden verzocht daarvan vóór den *eersten Julij 1800 veertig* opgave of betaling te doen aan *AUG. C. VAN LANSCHOT* of *Gs. Js. VAN DE VEN Lz.*, als Executeuren-Testamentair te *'s Bosch*.

⁂ In eene voorname Apotheek te *'s Hertogenbosch*, wordt verlangd een APOTHEKERSBEDIENDE van de R. K. Godsdienst, zijn werk goed verstaande, tegen een billijk Salaris, om dadelijk in dienst te treden.
Adres onder Lett. S aan den *Noord-Brabander*.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN EENEN UITTERWAARD.

De Notaris *HOFFMANN VAN HOVE*, residerende te *Zalt-Boemel*, zal, als lasthebbende van zijne Principalen, ten huize en herberge van *GOVERT VAN DE BRAAK*, te *Driel*, publiek Veilen en Verkoopen als:

Op Vrijdag den 12. Junij 1840 tot een inzet en op Vrijdag den 26. Junij 1840 tot den finalen slag beiden des morgens ten tien uren.

Een best Perceel UITERWAARD, genaamd de Pieken en Stellekenswaard, gelegen aan den linkeroever der Maas, tegen over *Driel*, onder *Alem en Driel*, Sectie F. en B. No. 349, en 1. groot 29 Bunders 17 Roeden.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

⁂ De beurzen *ad studia* uit de Fundatie van den Wel Eerw. Heeren *A. en C. VAN DIJCK* vacant zijnde, zoo worden bij deze de daartoe geregtigden opgeroepen; als:

1°. De bloedverwanten van de Fundateuren.

2°. Jongelingen uit *Netersel*, *Bladel*, *Oirschot*, *Best* en *Vessem*.

Om, met de behoorlijke bewijzen voorzien, zich uiterlijk voor den 20sten dezer bij de ondergeteekende, als aangestelde collatoren, aan te melden.

A. ROVERS, Pastoor en Deken.
C. KEMPS, Arm-Meester.

Oirschot, *den*
1 Junij 1840.

⁂ Uit de hand te Koop een TILBURRY, zulks verlangende met Paard en Gareel, te bevragen aan het Bureau dezer Courant.

⁂ *SIMON PETRUS BYVOET*, openbaar Notaris, residerende te *Berchem*, zal te *Berchem* ten woonhuize van den Heer *THEODORUS COOLEN*, publiek verkoopen:

Op Vrijdag den 5. Junij 1840 provisioneel, en op Vrijdag den 12. van die maand finaal, beide de dagen des namiddags ten 3 ure, namens de Erfgenamen van *MARTE VAN DEN HEUVEL*:

Een HUIS en ERVE met TUIN, BOOMGAARD en aangelegen BOUWLAND, staande en gelegen te *Berchem*, Sectie B, No. 847, 848, 849 en 850, groot te zamen 89 Roeden, 88 Ellen.

Namens de Erfgenamen van wijle *ARNOLDUS VAN POPPELEN*:

Een Perceel BOUWLAND, gelegen te *Berchem*, Secti A. No. 557, groot 1 Bunder, 09 Roeden, 80 Ellen.

Een Perceel BOUWLAND, gelegen aldaar, Sec No. 558, groot 41 Roeden.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie A, No. 559, groot 22 Roeden.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie A, No. 560, groot 22 Roeden.

Een Perceel WEILAND, gelegen aldaar, Sectie No. 1009, groot 21 Roeden.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie A. No. 1010, groot 19 Roeden, 90 Ellen.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie A. No. 1024, groot 26 Roeden, 50 Ellen.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie A. No. 1143, groot 18 Roeden.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie A, No. 1154, groot 31 Roeden, 70 Ellen.

Een Perceel BOUWLAND, gelegen aldaar, Sectie B. No. 363 en 364, groot 61 Roeden, 10 Ellen.

Een Zesde in een Perceel HOOILAND, te *Deursen*, Sectie B. No. 2, groot voor 't Geheel 2 Bunders, 47 Roeden.

Op Zaturdag den 6. Junij 1840 provisioneel, en op Zaturdag den 13. van die maand finaal, beiden de dagen des namiddags ten 3 Ure, namens de Erfgenamen van *J. H. BOEIJEN*.

Een HUIS en ERVE en aangelegen LAND, staande en gelegen te *Berchem*, Sectie A, No. 503, 504 en 505, groot te zamen 1 Bunder, 05 Roeden, 60 Ellen.

Een Perceel BOUWLAND, gelegen aldaar, Sectie A. No. 385, 386, 387 en 394, groot te zamen 89 Roeden, 19 Ellen.

Namens de Erfgenamen van *WILLEM DU PREE*,

Een Perceel BOUWLAND, gelegen te *Berchem*, Sectie A. No. 427, groot 24 Roeden, 70 Ellen.

Een Perceel DITO gelegen aldaar, Sectie B. No. 660, groot 32 Roeden, 80 Ellen.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie B. No. 948, groot 33 Roeden, 50 Ellen.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie B. No. 560, groot 31 Roeden, 30 Ellen.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie B. No. 529, groot 13 Roeden, 50 Ellen.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie B. No. 587, groot 22 Roeden, 50 Ellen.

Een Perceel WEILAND, gelegen aldaar, Sectie A. No. 1157, groot 27 Roeden, 70 Ellen.

Een Perceel WEILAND, gelegen aldaar, Sectie A. No. 1133, groot 76 Roeden, 70 Ellen.

Een Perceel DITO, gelegen aldaar, Sectie A, No. 1141, groot 16 Roeden, 80 Ellen.

Een Perceel HEYDE, gelegen te *Schayk*, Sectie A. No. 9, 391 en 394, groot 3 Bunders, 40 Roeden, 60 Ellen.

Informatien te bekomen bij den Notaris *BYVOET* voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

*** De Notaris *SIMON PETRUS BYVOET*, residerende te *Berchem*, zal, namens zijne respective Principalen, voor het saisoen van dezen Jare 1840, publiek Verpachten:

Op Zaturdag den 13. Junij 1840, des voormiddags ten 11 Ure te *Megen* bij *JACOBUS SENGERS:*

31 Bunders UITERWAARDEN, op Maas-akker onder Appeltern en in den Ham te *Megen*.

Op Maandag den 15. Junij 1840, te *Megen* bij *NICOLAAS VAN SCHALEN*, des voormiddags ten 11 ure:

20 Percelen UITERWAARDEN in den Megenschen Ham.

Op Dingsdag den 16. Junij 1840, namiddags ten 2 ure te *Oyen* bij *JOHANNES VAN SONSBEEK*, de UITERWAARDEN de Molenpas, en bovenste MIDDELWAARD te *Oyen*, van den Edel Groot Achtbaren Heer *JOSEPH SMITS VAN OYEN*.

Op Zaturdag den 20. Junij 1840, voormiddags ten 9 ure, te *Macharen* bij *JAN WILLEM BOEIJEN;* de UITERWAARDEN de Passen, de HARINGWAARD, de KAMPEN de Pinkskampen, en de HOOGDUINEN, allen gelegen onder *Maasbommel*, respectivelijk toebehoorende aan den Edel Groot Achtbaren Heer *JOSEPHUS DE WIJS*, Mevrouwe *LODERUS*, de Erven van wijle den Heere *FRANCIS VAN GULICK VAN DEN BICHELAAR*, den Wel Edelen Heer *A. BANT*, en den Wel Ed. Gestrenge Heer *Mr. VAN RIJCKEVORSEL*

Ten zelven dage des namiddags om 3 ure te *Neerloon* op de Haay:

30 Loten UITERWAARDEN onder *Neerloon*.

Op Maandag den 22. Junij 1840, des voormiddags ten 9 Ure te *Oyen* bij *JOHANNES VAN SONSBEEK*, de UITERWAARDEN den Ossenkamp, den Hoogen Kamp, de uitgerooide WAARD, het Zaailand van Sassenkamp, het Molenwaardje, allen onder *Oyen* van den Edel Groot Achtbaren Heer *JOSEPH SMITS VAN OYEN* en de Percelen den BEEMD en HOFLAND, onder *Oyen*, van den Heer *M. F. DE WIJS*.

Op Donderdag den 25. Junij 1840, voordemiddags ten 9 ure, te *Teeffelen*, bij *FREDRIK VAN DEN BOOGAARD:*

Ruim 100 Bunders HOOILANDEN onder *Oyen*, *Teeffelen*, *Oss* en *Macharen*.

En op Zaturdag den 27. Junij 1840, voordemiddags ten 10 ure te *Berchem*, bij den Heer *THEODORUS COOLEN:*

Ruim 100 Bunders HOOILANDEN, gelegen onder *Berchem*, *Herpen*, *Deursen*, *Haren* en *Macharen*.

Informatien te bekomen bij den Notaris *BYVOET* voornoemd.

ZEGT HET VOORT.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen en Vaarten enz.

OPENBARE

AANBESTEDING.

De Agent van het Domein te *'s Hertogenbosch*, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, onder nadere goedkeuring van de Permanente Commissie uit het Amortisatie-Syndicaat, al of niet, in tegenwoordigheid van den Heer Inspecteur der Domeinen in het Eerste Ressort, ten overstaan van den Notaris *JOHANNES DE BERGH*, residerende te *'s Hertogenbosch*, op Donderdag den 11. Junij 1840, des voormiddags ten *elf* ure, in het Stads Koffijhuis op de Pensmarkt, te *'s Hertogenbosch;*

Op nieuw Aanbesteden:

Het doorloopend onderhoud van het gedeelte der Zuid-Willemsvaart, van af 70 Ellen boven Sluis No. 5, onder Erp, tot de vereeniging dier Vaart met de Rivier de Dieze, binnen 's Hertogenbosch; gedurende den tijd van negentien en eene halve maand, gerekend ingegaan te zijn den 15. November 1839, en zullende eindigen den 30. Junij 1841; — benevens het doen van eenige Belangrijke Vernieuwingen en Leverantiën, daartoe betrekkelijk.

Het Bestek en Voorwaarden, waarop het bovenstaande werk op nieuw zal worden Aanbesteed, hebben ter lezing gelegen, in de Bureaux van den Heer Administrateur der Domeinen te *Arnhem*, en van het Provinciaal Gouvernement van *Noord-Braband;* ten Kantore van den Notaris DE BERGH, te *'s Hertogenbosch;* te *Dordrecht*, in het Hôtel Bellevue; te *Papendrecht*, in het Regthuis; te *Sliedrecht*, in de Zwaan; te *Hardinxveld*, in de drie Snoeken; te *Gorinchem*, in de Beurs, en in den Hooiwagen; te *Sleeuwijk*, bij de Wed. VAN 'T ZAND; te *Werkendam*, in de Zwaan, bij BRETS, en in 's Lands Welvaren; te *Raamsdonk*, in het huis den Dijl, bij W. KNAAP; te *Princenhage*, in den Posthoorn; te *Breda*, in de Kroon, en in het Zeeuwsche Koffijhuis; te *Klundert*, in de Stads Herberg; te *Zevenbergen*, bij H. VAN DER PUT; te *Willemstad*, in de Oranje-Societeit; te *Lent*, bij KRIJNE; te *Nijmegen*, in den Rotterdamschen Wagen; te *Tiel*, in den Gouden Leeuw; te *Zalt-Bommel*, bij G. VAN DRIEL; te *Grave*, bij de Weduwe SCHOONENBERG; te *Eindhoven*, in de Wildeman; te *Veghel*, bij VAN DER AA; en te *'s Hertogenbosch*, in de Logementen den Gouden Leeuw, het Keizershof, en in het Stads-Koffijhuis bij W. REGGERS.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de Beambten van genoemde Vaart, alsmede ten Kantore van den Agent van het Domein.

NB. Tot narigt van de Gegadigden dient, dat Artikel 2 van het primitieve Bestek zoodanig is gewijzigd, dat, voor het uitdiepen van het Kanaal en het opmaken der Leidijken en Aankleven van dien, te zamen, wordt bepaald eene hoeveelheid van *dertien duizend* Kubiek Ellen, (*f* 13,000) te verwerken naar gelang van de behoeften en de orders der Directie: met dien verstande, dat, voor iedere *niet* verwerkte Kubiek El, *vijftig Cent* (*f* 0-50) van de Aannemings Som zal worden gekort, terwijl het meerder verwerkte, volgens denzelfden maatstaf, zal worden bijbetaald.

De AGENT *van het Domein voornoemd:*
H. W. VAN GRASVELD.

'S HERTOGENBOSCH,
den 27. Mei, 1840.

EINDHOVEN, 2. Junij 1840.

De prijzen der Granen zijn heden alhier geweest.

ROGGE.	*f* 6,10 a 0,00
BOEKWEIT.	- 6.00 a 0,00
HAVER.	- 3.60 a 0,00
Het Nedl. pond Boter.	- 0,68 a 0,72
De 4 p. Roggenbrood.	- 0,34 a 0,00

BUITENLANDSCE BEURSPRIJZEN.

De Belgische foudsen waren den 2 Junij de $2\frac{1}{2}$ pCt niet genoteerd, de 5 pCt. $103\frac{3}{4}$ de 4 pCt. $95\frac{7}{8}$ a 96; de 3 pCt. 75.

De Ardoins $25\frac{13}{16}$.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Beurs van Amsterdam.

Heden, Maandag 1 Junij $4\frac{1}{2}$ Ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{3}{4}$, $\frac{5}{16}$. Dito 5 pCt. $100\frac{1}{4}$, $\frac{3}{8}$. Kansbilj. *f* 24 $\frac{1}{16}$. Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt $92\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$. Dito $3\frac{1}{2}$ $77\frac{1}{2}$ Handelm. $179\frac{1}{4}$, $178\frac{3}{4}$, 9, $8\frac{7}{8}$, 0, 1. 5 pCt. $98\frac{3}{16}$. Ryn Spoorweg $100\frac{3}{4}$. Ardoins 85 p. st. $26\frac{7}{16}$. Dito Coupon $18\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$. Oude Russen $105\frac{5}{8}$.

Latere Berigten.

De *Commerce Belge*, die het eerst van al de Dagbladen, *bij herhaling*, den dood des Konings van Pruissen mededeelde, schijnt dienaangaande heden zelf nog eenigen twijfel te koesteren. Zijne berigten nopens dat sterfgeval waren ontleend aan *l'Indépendant*, de *Gazette de Wurzbourg*, en het *Frankfurter Journal*. — Weldra zal zich het raadsel oplossen; te Keulen manoeuvreerden de troepen niet meer *uithoofde van den regen* (!), en te Aken was eene diplomatische maaltijd onverwacht opgezegd, zonder dat men daarvan de reden weet, of vermoeden kan. — De Pruissische Regering, die in alles zéér omzigtig is, zal ook in dit belangrijk punt wel weten te handelen met al die *traagheid* van mededeeling, welke zij met de rest van den Staat, vooral in de Rijn-Provinciën, noodig mag achten.

Ter Boek- en Courantdrukkerij van D. A. DE ROOY, te 's Bosch.